

SoteDigi-osaajaksi
30 OP ERIKOISTUMISKOULUTUS

Monialainen osaaminen sosiaali- ja terveysalan digitalisaation kehittämisessä - erikoistumiskoulutus (30 op)

Erikoistumiskoulutuksen rakenne

Erikoistumiskoulutus muodostuu neljästä seuraavasta toisiaan täydentävästä moduulista:

- 1) Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten palveluiden ja tiedonhallinnan osaamisen asiantuntija 10 op
- 2) Palvelumuotoiluosaaminen 5 op
- 3) Vapaavalintaiset sisällöt 5 op
- 4) Työelämälähtöinen kehittämissuoritus 10 op

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten palveluiden ja tiedonhallinnan osaamisen asiantuntija 10 op

Opiskelija kehittää tässä kokonaisuudessa tiedonhallinnan ja sote digitaalisten palvelujen käyttöön, kehittämiseen edellytettävää osaamista.

Opiskelija valitsee henkilökohtaiseen oppimissuunnitelmaan (HOPS) osaamisprofiiliinsa sopivia ja täydentäviä opintoja alla olevista opintojaksoista:

Sosiaali- ja terveysalan tiedonhallinnan osaaminen (2 op)

Tiedonhallinta tarkoittaa tiedon keräämistä, organisointia ja tallentamista siten, että tieto saadaan tarkoituksenmukaisesti ja hallitusti käyttöön. Tiedonhallinnassa pohditaan tiedon omistajuutta ja tiedon käytön vastuita. Tiedon saatavuus ja luovuttaminen kuuluvat tiedonhallintaan, samoin kysymykset tietoturvasta ja tietosuojasta. Sähköisten tiedonhallintapalvelujen kehittämisen tavoitteena on mahdollistaa asiakas- ja potilastietojen tehokas hallinta, tietojen ajantasainen saatavuus, yhteiskäyttö sekä sähköinen arkistointi. Ammattilaisen pitää osata varmistaa, että tieto on saatavilla eri palveluympäristöissä.

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- nimetä ja selittää sähköisten järjestelmien yhteen toimivuuden perusteet

- kuvailla ja tunnistaa tiedon liikkuminen sähköisissä tietojärjestelmissä
- kuvailla ja selittää sosiaali- ja terveydenhuollon sähköinen kirjaaminen periaatteet ja menetelmät
- toimia sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintaan liittyvien lainsäädännön erityspiirteiden mukaisesti
- arvioida tietolähteitä luotettavin menetelmin
- nimetä tiedonhallinnan ohjauksen ja yhteistyön erityisperusteet ja menetelmät
- soveltaa tietosuojan ja tietoturvan erityspiirteitä sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintaan

Tiedolla johtamisosaaminen (2 op)

Tiedolla johtamisella tarkoitetaan sekä näyttöön perustuvan tiedon tuottamista että hyödyntämistä ihmislähtöisen toiminnan kehittämiseksi ja päätöksenteon tukena. Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisilta edellytetään ketteriä tiedolla johtamistaitoja. Ammattilaiselta odotetaan kykyä kerätä, arvioida, analysoida ja hyödyntää tietoa ihmislähtöisesti oman ammatillisen toiminnan, työyhteisön, organisaation tasoilla suhteutettuna ammattilaisen omaan tehtävään.

Opintokokonaisuudessa perehdytään tiedolla johtamiseen ja sen lähikäsitteisiin, tiedon arvoketjuun, erilaiseen tietoon päätöksenteossa, hiljaiseen tietoon, tiedon hyödyntämiseen moniammatillisesta näkökulmasta, sekä sosiaali- ja terveydenhuollon terminologiaan: asiakas/potilas

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- selittää, mitä tiedolla johtaminen tarkoittaa
- kuvailla tiedolla johtamisen lähikäsitteitä
- eritellä tietoa, miten sitä käytetään päätöksenteon tukena sosiaali- ja terveydenhuollossa
- kuvailla näyttöön perustuvan toiminnan periaatteet
- kerätä, analysoida, hyödyntää ja arvioida tietoa
- arvioida sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan roolia tiedon tuottajana, käyttäjänä ja hyödyntäjänä

Terveyden ja hyvinvoinnin seurantaosaaminen (2 op)

Terveyden ja hyvinvoinnin seurantaosaamisella tarkoitetaan sosiaali- ja terveysalalla käytössä olevien laitteiden, välineiden ja menetelmien sekä niistä syntyvän tiedon hallintaa asiakkaan hyvinvoinnin edistämiseksi ja seurannassa. Esimerkkinä voisi mainita tekoälyn, robotiikan ja sensorien tuottaman tiedon hyödyntämisen.

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- arvioida käytetyn datan hyödyntämistä ja luotettavuutta
- mitata ja arvioida asiakkaan kehon rakenteita ja toimintoja sekä suorituksia seurantalaitteilla
- soveltaa terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi digitaalisuutta hyödyntäviä mittaus- ja seurantalaitteiden tuloksia
- arvioida etäohjauksvälineiden ja pelillisyyden soveltamista työkaluina asiakkaan terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi
- soveltaa oppimaansa ja saa valmiuksia seurantatiedon monialaiseen hyödyntämiseen
- kuvata robotiikan hyödyntämismahdollisuuksia asiakkaan voimien seurannassa ja kuntoutumisen edistämiseksi

Asiakaslähtöinen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluosaaminen sähköisessä ympäristössä (2 op)

Asiakaslähtöinen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluosaaminen sähköisessä ympäristössä tarkoittaa ammattilaisen osaamista tunnistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän taustalla olevan lainsäädäntö. Opiskelija ymmärtää uudistuvan paradigman muutoksen, jossa asiakkaan asema on palvelujärjestelmän keskiössä (Hyvinvointi ekosysteemissä). Ammattilaisen tulee osata tunnistaa ja hallita erilaisia sähköisiä palveluympäristöjä, palvelupolkuja ja niihin liittyviä työvälineitä. Ammattilainen osaa auttaa asiakasta valitsemaan tarkoituksenmukaisen sähköisen sosiaali- ja terveysterveyspalvelun. Hän ymmärtää ja huomioi kustannuksiin vaikuttavat tekijät sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa omassa toimintaympäristössään.

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- tunnistaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän taustalla olevan lainsäädännön
- vertailla ja auttaa asiakasta valitsemaan tarkoituksenmukaisen sähköisen sosiaali- ja terveysterveyspalvelun
- soveltaa sähköisiä palveluympäristöjä ja työvälineitä. Ymmärtää ammattiryhmänsä roolin asiakaslähtöisessä sosiaali- ja terveydenhuollossa
- selittää ja kuvata uudistuvan paradigman muutoksen, jossa asiakkaan asema on palvelujärjestelmän keskiössä (hyvinvointi-ekosysteemissä)
- tunnistaa ja analysoida eri palvelujärjestelmissä sähköisiä palvelupolkuja
- vertailla käyttäjän näkökulmasta erilaisia sähköisiä asiointipalveluja ja virtuaalivastaanottoja
- tunnistaa ja soveltaa kustannustietoisuuteen vaikuttavia tekijöitä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa

Eettinen osaaminen (2 op)

Tavoitteena on ymmärtää digitaalisen toimintaympäristön ja tulevaisuuden sosiaali- ja terveysalan työn uusia eettisiä haasteita. Sosiaali- ja terveysalalla toimiva noudattaa työssään sekä lainsäädäntöä että yleisesti hyväksytyjä eettisiä periaatteita. Edellä mainittujen lisäksi osaamiseen kuuluu vastuu työn laadusta ja asiakkaan kunnioittamisesta sekä kyky tehdä monialaista yhteistyötä. Näin ammattietiikka ja eettinen osaaminen sosiaali- ja terveysalan työssä perustuvat sekä arvojen sisäistämiseksi, että ammatilliselle tiedolle ja osaamiselle. Opiskeltuaan eettistä osaamista opiskelija on monialaisesta roolistaan käsin asiantuntija, joka osaa soveltaa ammattieettisiä ohjeita digitaalisten palvelujen asiakaskontakteissa ja niiden suunnittelussa.

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- arvioida omaa ja muiden eettistä päätöksentekoa niin, että pyrkii aktiivisesti etsimään ratkaisuvaihtoehtoja haasteellisiin tilanteisiin
- tunnistaa ja ennakoita eettisiä ongelmatilanteita erilaisissa digitaalisissa järjestelmissä ja asiakaspalvelutilanteissa
- eritellä tekoälyn ja robotiikan etiikkaan liittyviä erityispiirteitä
- kuvata etäjohtamiseen liittyviä eettisiä haasteita

Verkkovuorovaikutus (2 op)

Verkkovuorovaikutus on tietoverkon välityksellä kahden tai useamman ihmisen välillä tapahtuvaa vuorovaikutusta. Verkkovuorovaikutuksesta puhuttaessa voidaan viitata samanaikaiseen tai

eriaikaiseen henkilöiden väliseen vuorovaikutukseen. Verkkovuorovaikutusosaaminen on kyky tunnistaa verkkovuorovaikutukseen vaikuttavia tekijöitä, kyvykkyyttä hyödyntää erilaisia digitaalisia työkaluja sekä taitoa suunnitella verkkovuorovaikutustilanteita. Ammatillaisen pitää myös osata hyödyntää sosiaalisen median ympäristöjä ammatilliseen vuorovaikutukseen.

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- nimetä verkkovuorovaikutuksen ominaisuudet
- eritellä verkkovuorovaikutukseen vaikuttavia tekijöitä
- tunnistaa, mitkä tekijät vaikuttavat verkkovuorovaikutustilanteen onnistumiseen
- suunnitella verkkovuorovaikutustilanteita
- toimia sujuvasti erilaisissa verkkovuorovaikutustilanteissa

Verkko-ohjausosaaminen (2 op)

Verkko-ohjausosaamisella tarkoitetaan tilanteita, joissa tietoverkon välityksellä keskustellaan asiakkaan kanssa tavoitteellisesti asiakkaan tilanteisiin liittyvistä asioista, esimerkiksi asiakkaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä arjessa selviytymisestä. Asiakas ymmärretään aktiivisena oman tilanteensa asiantuntijana. Verkko-ohjausosaamisessa tunnistetaan asiakaslähtöisesti ohjaustarpeet sekä asiakkaan tietotekninen osaaminen, suunnitellaan tavoitteet yhteistyössä asiakkaan kanssa, toteutetaan verkko-ohjausta sekä arvioidaan ohjaustilannetta ja ohjauksen onnistumista. Verkko-ohjaaja osaa myös laatia ohjausmateriaalia, kuten kirjallista materiaalia, äänitteitä sekä videoita.

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- kuvata verkko-ohjausosaamisen sisällön ja prosessin
- arvioida verkko-ohjauksen tarpeen
- suunnitella verkko-ohjaustaputuman
- tuottaa kirjallisesti verkko-ohjausmateriaalia
- arvioida verkko-ohjausosaamista

Sosiaali- ja terveysalan digitalisaatioon liittyvä yhteiskunnallinen osaaminen (2 op)

Sote-alan digitalisaatioon liittyvä yhteiskunnallinen osaaminen on tämän osaamisalueen ydintä ja se käsittää ihmisen osana yhteiskuntaa, yhteisöjä ja järjestelmiä, sekä ymmärtää miten palvelujen ja yhteiskunnan digitalisaatio vaikuttaa yksilön ja yhteiskunnan väliseen suhteeseen, sekä ihmisten hyvinvointiin ja arkeen. Tulee osata tunnistaa ja analysoida teknologisoitumiseen liittyvää eriarvoisuutta ja mahdollisia syrjäyttäviä rakenteita ja prosesseja. Tavoitteena on osata edistää osallisuutta ja osallistumisen mahdollisuuksia ihmislähtöisesti.

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- edistää kansalaisten osallisuutta ja osallistumisen mahdollisuuksia teknologisoituvassa yhteiskunnassa
- analysoida yhteiskunnassa tapahtuvaa teknologisoitumisen aiheuttamaa eriarvoisuutta
- tiedostaa teknologisoitumiseen liittyviä syrjäyttäviä rakenteita ja prosesseja (digitaaliset kuilut)
- analysoida teknologisoitumisen sosiaalisista vaikutuksista, joista osaa eritellä sähköisten sosiaali- ja terveyspalveluiden ja yhteiskunnan teknologisoitumisen vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin ja arkeen

2. Palvelumuotoiluosaaminen 5 op

Palvelumuotoilu lisää osallistujien halua ja taitoa kehittää julkisia, yksityisiä ja kolmannen sektorin hyvinvointi- ja sote-palveluita ihmislähtöisemmiksi sekä vaikuttavammiksi. Palvelumuotoilun koulutuskokonaisuus sisältää: palvelumuotoilun periaatteet, työskentelytavat, keskeiset työkalut ja menetelmät. Koulutuksessa työskennellään oikeiden työelämän kehittämishaasteiden kanssa soveltaen palvelumuotoilun prosessia. Koulutus antaa valmiuksia yrittäjämäisyyteen ja yritystoiminnan kehittämiseen

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- nimetä palvelumuotoiluprosessin periaatteet
- hyödyntää palvelumuotoilun työkaluja ja menetelmiä työelämän kehittämisessä
- suunnitella, toteuttaa ja arvioida palvelumuotoiluprojektin
- toimia monialaisissa tiimeissä ja tuoda omaa osaamistaan yhteiskehittämiseen
- soveltaa palvelumuotoilun mahdollisuuksia yritystoiminnan kehittämisessä

3. Vapaavalintaiset sisällöt 5 op

Valinnaisten opintojen tarkoitus on täydentää ja syventää opiskelijan osaamista tämän erikoistumiskoulutuksen päätavoitteiden mukaisesti. Opiskelija voi valita opinnot oman kiinnostuksensa ja osaamistarpeensa (HOPS) mukaan mm. SotePeda24/7 -hankkeessa tuotetuista oppisisällöistä, esimerkiksi erilaisista MOOC-kursseista.

4. Työelämälähtöinen kehittämistehtävä 10 op

Kehittämistehtävä tehdään monitoimijaisessa yhteistyössä kansalaisten, julkisen, yksityisen ja/tai kolmannen sektorin kanssa. Kehittämistehtävässä sovelletaan palvelumuotoilun prosessia ja työskentelytapoja oikean työelämähaasteen ratkaisussa. Työelämästä tuleva kehittämistehtävä pohjautuu palvelun käyttäjien, palvelun ja sen kontekstin ymmärryksen kartoittamiseen. Tämän avulla luovassa ja kokeilevassa prosessissa rakennetaan palvelukokemuksia, jotka ovat kilpailukykyisiä ja ihmisille ystävällisiä. Opiskelijat työskentelevät monitoimijaisissa kehittämissyhteisöissä huomioiden eri tahojen tarpeet ja näkemykset siten, että erilaisten kokeilujen arviointi tapahtuu jo kehittämissyhteisöissä huomioiden näyttöön perustuva tieto. Kehittämistehtävän parissa työskennellään pienryhmissä (3 opiskelijaa/ryhmä). Kehittämistehtävä käsittelee kokonaisen palvelumuotoiluprosessin eri vaiheet: asiakasymmärryksen luominen, konseptointi, prototyypointi/pilotointi ja arviointi. Opiskelijat esim. haastattelevat ja/tai havainnoivat palveluiden asiakkaita, työntekijöitä tai potilasjärjestön asiantuntijoita/kokemusasiantuntijoita. Työelämän edustajat ovat mukana yhteiskehittämispajoissa ideoimassa ja prototyöimassa ratkaisuja. Asiakkaat/sidosryhmät ovat kehitettävän palvelun testaajina

Osaamistavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- soveltaa monitoimijaisen kehittämissyhteistyön malleja ja menetelmiä
- tunnistaa monitoimijaisessa kehittämissyhteisössä erilaisia toimijoita ja toimijuuden rooleja
- nimetä ja selittää palvelumuotoiluprosessin eri vaiheet: asiakasymmärryksen luominen, konseptointi, prototyypointi, pilotointi ja arviointi
- soveltaa palvelumuotoilun prosessia ja työskentelytapoja työelämähaasteenratkaisussa
- hyödyntää omaa substanssiomaamistaan monitoimijaisessa kehittämissyhteisössä
- selittää näyttöön perustuvan toimintatavan merkityksen sosiaali- ja terveydenhuollossa
- työskennellä osana ryhmän jäsenenä ja osallistua kehittämistehtävän ratkaisemiseen
- hyödyntää tutkittua tietoa toiminnan kehittämisessä

- ohjata ja uudistaa työyhteisön ja työn toimintaa

Kehittämistehtävässä tavoitteet muodostavat kokonaisuuden, jonka avulla opiskelija voi laajentaa osaamistaan sosiaali- ja terveysalan digitaalisten palvelujen kehittämisessä. Erikoistumiskoulutuksessa uutta tietoa rakennetaan monitoimijaisesti oman ydinosaamisen päälle. Tämä luo jokaiselle opiskelijalle oman osaamisen kehittymispolun ja antaa näin mahdollisuuksia hyödyntää osaamista valmistuttuaan erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon konteksteissa ja tehtävissä.